

DE ZEUMER

Heemkunde vereniging

1996-1

Beesel/Reuver/Belfeld/Swalmen
Postbus 4643
5953 ZG Reuver

Inhoud

Inhoud	1
Van de redactie	2
Programma eerste halfjaar 1996	3
Bestuursmededelingen	4
Tentoonstellingen in de regio	6
Nog een keer de kerktoren	7
Renovatie Station Reuver	8
't Paosei	10
Aanwinsten bibliotheek	11
De eerste Hercules-revue na de oorlog	13
Belfeld 100 jaar geleden	15
Zomaar een bidprentje	16
Genealogie: vraag en antwoord	17
Leenregister Kasteel Holtmeulen	18
Officialaat Bisdom Roermond (2)	21

Van de redactie

Wellicht is het U opgevallen dat de vorige Zeumer er iets anders uitzag. We doelen dit keer eens niet op de inhoud maar op de 'afwerking'.

Nu de oplage van de Zeumer in 1995 gestegen is tot zo'n 300 exemplaren, was het niet meer doenlijk deze handmatig en ook nog door één persoon! te laten verwerken. Voor alle duidelijkheid: 300 Zeumers tellen gemiddeld 2400 vellen. Vanaf vorige Zeumer geschiedt het rapen, nieten en snijden dan ook mechanisch. Dit levert niet alleen een mooier eindresultaat op, doch betekent ook dat we weer wat tijdswinst kunnen boeken in het traject van sluitingsdatum inzending kopij tot aan het moment dat de Zeumer bij U in de bus ligt. Een woord van dank aan Lambert Niemans die de laatste jaren de Zeumer nog handmatig verzorgde is hier dan ook op zijn plaats.

Voor wat de aangeleverde kopij betreft, hebben we in de persoon van Sjra Vintcent een zeer trouw inzender. Wie weet doet goed voorbeeld volgen...

Kopij voor de eerstvolgende Zeumer (96-2) s.v.p. inleveren vóór 20 april.

Zeumer 96-2 zal begin juni verschijnen.

Programma eerste halfjaar 1996

- 18 mrt. Dialezing door stadsgids VVV Roermond over de historie van de stad Roermond.
- 14 apr. Kontaktmiddag genealogie verzorgd door enkele leden van onze vereniging in de verenigingsruimte.
- 27 apr. Middagexcursie naar Roermond samen met de LGOG-kring Venlo en een rondleiding o.l.v. een stadsgids VVV.
- 5 mei Voorjaarswandeling samen met IVN "De Steilrand" in de omgeving van Waterloo. *Groenewoud (Pw)*
- 23 juni Busexcursie naar 's-Hertogenbosch en kasteel Ammersoyen.

Daar door omstandigheden de datum van een activiteit wel eens kan wijzigen, wordt U verzocht de infobladen en weekbladen goed te lezen of anders even contact op te nemen met iemand van het bestuur.

Bestuursmededelingen

Monumentenzorg in Belfeld

Reeds in de vorige Zeumer deelden wij U mede dat, naar aanleiding van de afbraak van de schoorsteen van de voormalige dakpannenfabriek van de Gebroeders van Cleef, de gemeente Belfeld om opheldering was gevraagd. In een reactie op ons schrijven liet de gemeente Belfeld weten dat de afbraak ook buiten haar medeweten was gebeurd. Tevens vroeg men het bestuur om op 30 januari over het monumentenbeleid in het algemeen binnen de gemeente Belfeld, met wethouder Luyten van gedachten te wisselen.

Dit gesprek, waar een afvaardiging van het bestuur vertegenwoordigd was, had een positief verloop. Naar aanleiding van de inlichtingen die van onze kant werden gegeven over het functioneren van een monumentenverordening en -commissie werd afgesproken om te bezien of zoiets ook in de gemeente Belfeld kan worden gerealiseerd. Als voorzet hiervoor is de heemkundevereniging gevraagd een lijst samen te stellen van potentiële objecten (zowel archeologisch als bouwkundig) met een monumentale waarde. Hoe een en ander zich verder zal ontwikkelen kan nog niet worden aangegeven.

Jaar van het industrieel erfgoed

Het zal weinig Nederlanders ontgaan zijn dat 1996 is uitgeroepen tot jaar van het Industrieel Erfgoed. De feestelijke opening zal plaatsvinden op 29 februari in de monumentale Van Nelle fabrieken te Rotterdam. Het doel van dit jaar is industrieel-archeologische monumenten, zoals een sigarenfabriek, een ijzergieterij, sluizen, gemalen, kalkovens, bruggen, viaducten, stations, e.d. in het middelpunt van de belangstelling te plaatsen. In dit kader zijn er daarom dit jaar enkele activiteiten gepland:

-
- Er zal driemaal een krant verschijnen, die verspreid wordt door de VVV's en bibliotheken, met ons industrieel erfgoed als thema.
 - Op de dit jaar te houden Open Monumentendag zal het accent eveneens op deze categorie van monumenten liggen.
 - Tevens zal TELEAC in een televisiecursus ruime aandacht besteden aan de sociaal economische geschiedenis van Nederland. In twaalf afleveringen wordt een aantal industriële bedrijfstakken voor het voetlicht gebracht.
 - Het Spoorwegmuseum in Utrecht zal een heuse stoommanifestatie organiseren. Het verhaal van de Industriële Revolutie begint tenslotte met stoom.
 - Tot slot start er een scholenmuseumproject voor de basisscholen.

Kortom er staat dit jaar veel te gebeuren om industriële monumenten in het centrum van de belangstelling te plaatsen.

Met onze eigen activiteiten op de Open Monumentendag in september hopen we hieraan de nodige aandacht te besteden.

Dialezing Roermond, historische stad

Op 18 maart van 20.00 tot 21.00 uur zal mevrouw M. van Marion (stadsgids VVV Roermond) een lezing houden over de historie van de stad Roermond. Middels een diapresentatie worden de belangrijkste bezienswaardigheden van het oude stadscentrum, met hun rijke historie, belicht.

De Munsterkerk en de St. Christoffelkathedraal zijn wellicht de bekendste en meest imposante gebouwen in Roermond, maar er is veel meer te zien in deze prachtige stad!

De lezing zal gehouden worden in het verenigingslokaal van de heemkundevereniging en is voor iedereen gratis toegankelijk.

Tentoonstellingen in de regio

Middeleeuwse kastelen in Limburg.

Limburgs Museum, Venlo, 4 april 1996 t/m 2 februari 1997

Kastelen. Ook in het Maas- en Swalmdal kennen we er diverse. Prachtexemplaren zoals kasteel Hillenraad, of iets eenvoudiger optrekjes zoals Nieuwenbroek. Ruïnes in de vorm van de Naborch, of versterkte boerderijen als Spick en Baxhof.

Over dit soort kastelen gaat de tentoonstelling 'Middeleeuwse kastelen in Limburg'. Feit en fictie worden hier geïllustreerd aan de hand van archeologisch en historisch materiaal. Door de opzet is het een echte ontdekkingsstocht geworden, die ook voor kinderen zeer de moeite waard is.

Bij deze tentoonstelling verschijnt een gelijknamig boek populair-wetenschappelijke bijdragen van diverse deskundige auteurs.

Openingstijden: di-vr 10.00-16.30 uur, za-zo en (niet alle!) feestdagen 14.00-17.00 uur. Maandag gesloten.

Uitgave onder eindredactie van W. Hupperetz, H. van Hall, E. Kloek en L. Wessels, ca. 224 blz., kleur- en zwart/wit-illustraties. Prijs: f 44,50.

Nog een keer de kerktoren ...

In de Zeumer 1995 nr. 4 werd een artikeltje 'Reuver vijftig jaar geleden' geplaatst over de beschieting en het herstel van de kerktoren van de Reuverse St. Lambertuskerk.

Helaas is hier een fout ingeslopen.

In het artikel werd vermeld, dat de torenspits op 18 *maart* 1945 omlaag kwam. Dit moet echter 18 *januari* 1945 zijn, zoals ook werd vermeld in het oorlogsdagboek van Betsie Paquay en het boek 'De laatste loodjes wogen zwaar...'

Ofschoon er door de leden nog niet op dit foutje geattendeerd werd, is het toch goed om dit, voor de overlevering, te corrigeren.

Lezers, die de Zeumer bewaren (en dat zijn er veel), willen deze datum misschien in bovengenoemde uitgave corrigeren? Met excuus!

Sjra Vintcent

Renovatie Station Reuver

Met de gemeente heeft zeker ook onze heemkundevereniging 'Maas- en Swalmdal' zich ingezet voor behoud van het in 1865 gebouwde en in 1912 met een wachtkamer en bovenhuis uitgebreide station in Reuver.

Zo zag het station Reuver er in 1865 uit (en op 11-7-1901 toen deze oude ansichtkaart verstuurd werd).....

Zoals bekend zal zijn, lag het aanvankelijk in de bedoeling van de Nederlandse Spoorwegen het station geheel af te breken en op de plek een klein nieuw station te bouwen.

In september vorig jaar werd gestart met de afbraak van de wachtkamer en de hier boven liggende woning, waarna het station weer in de oude staat herrees.

Ook de binnen- en buitenkant van het gebouw werden opgeknapt en er kwam een zogenaamde Wizzl-(service)winkel. Op 15 december 1995 werd het gerenoveerde station officieel geopend en weer in gebruik genomen.

Een speciale schijnwerper zet vanaf die tijd niet alleen het station in het licht, maar tevens het monument dat op 1 maart 1995, bij gelegenheid van de vijftigjarige bevrijding werd onthuld.

..... en dit was de aanblik vóór de renovatie in september 1995

Sjra Vintcent

't Paosei

De haan mit zienne sjoeëne roeëje kamp
leep mit zien hónder langs de wei.
Dao zoog d'r plotseling 'n reuze-ei,
det hae toen tösse zien puuët klamp.

Kakelend sjtónge de hónder d'r bie.
Nemes kós zegke van waem det waas.
"Kóm", zag de haan dao-op, "aan mien ziej"
"Same breuje, det kump good van pas".

Dao zote ze röstig alle zeve.
Nao 'n tiedje zag de haan: "Ich bön naat!"
"Ich veul, det al mien vleugels plekke"
"Van ós auch!", reep de res, " 't is krek 'n bad".

Ze sjprónge van 't plekkerige goedje aaf.
De haan of de hónder hóbbe noeëts gewete,
det ze same, missjien waal veur straof
op 'n groeët raos paosei hóbbe gezaete!

Zr. Catharina Veldman (Ruiver, 1985)

Aanwinsten bibliotheek

- . Basisschool Offenbeek 40 jaar
Jubileum foto/receptenboek.
- . Bron van Brunsham, deel 2
Brunssum in kannen en kruiken, geschiedenis van de aarde-
werkindustrie in Brunssum.
- . Jos Crott, bewerkt en aangevuld door Jo Hoen
Familienamen in Limburg. Onze naam: hoe komen we eraan
en wat betekent hij?
- . Sef Derkx
Bier! De geschiedenis van een volksdrank.
- . Esther Jansma
Rememberings: The development and application of local
and regional tree-ring chronologies of oak for the purpose of
archaeological and historical research in The Netherlands
(Nederlandse Archeologische Rapporten; nr.19).
- . Johann Kraus
Kerken en oratoria in het St. Michaelsklooster te Steyl.
- . M.C. van Leeuwen-Canneman en G.H.A. Venner
Inventaris van het archief van de familie Michiels van Kes-
senich. Inventaris van archieven van overheidsfunctionaris-
sen in het ambt Montfort.
- . Paul Lucas
Monnaes seigneuriales Mosanes.
- . A. Mignolet
Les monnaies de la Principaute de Liege : description com-
mentée des monnaies gravées dans l'ouvrage du Baron de
Chestret de Haneffe.
- . Frans Oehlen
Tegelen uitgebeeld.
- . P.J.W. Poeth
Zij kwamen en gingen: 6 dagboeken over de geschiedenis
van Tegelen en Steyl in de Tweede Wereldoorlog en balans
over de jaren 1945-1985.
- . Schans op de grens: Boertanger bodemvondsten 1580-
1850.

-
- . Standard catalog of German coins: 1601 to present, including colonial issues.
 - . Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg. Jaarboek van het Sociaal-Historisch Centrum in Limburg, deel XL (1995).
 - . Janny Stuurman-Aalbers en Reinold Stuurman
Jaaroverzicht munten en penningen der Nederlanden, deel 2: Overzicht tweede helft 1986 en geheel 1987.

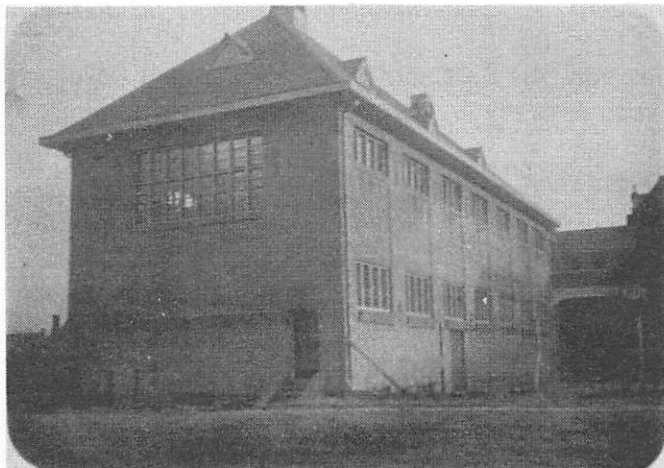
Twan Ernst

De eerste Hercules-revue na de oorlog

In de dertiger en veertiger jaren trokken de Hercules-revues, met o.a. het duo Laurens Pollen en Sjra Gijzen, doorlopend volle zalen.

Wij kwamen een oud programma tegen van een variété-revue 'En noe zulle veur 't hōbbe'.

Direkt na de Tweede Wereldoorlog, op zaterdag 9 en zondag 10 juni 1945 werd deze opgevoerd in de gymnastiekzaal van het H. Hart-klooster in Reuver.

De gymnastiekzaal van het H.Hartklooster. Na de oorlog vonden in deze zaal ook een tijd lang de kerkdiensten plaats in verband met de vernielingen aan de St.Lambertuskerk.

Deze revues werden steeds opgevoerd in het toenmalige Piusgebouw, maar dit gebouw had zoveel geleden van het oorlogsgeweld, dat men in 1945 moest uitwijken naar de gymnastiekzaal van het klooster (inmiddels afgebroken).

De revue 'En noe zulle veur 't hōbbe' stond geheel in het teken van het tienjarig optreden van het duo Pollen-Gijzen en

de bevrijding van ons land.
Op het programma stonden:

*Bevrijding,
Conferences Laurens Pollen,
Gerard Gijzen solist tegen wil en dank,
het verzoeknummer Poppedijntje,
Bert van Heukelom met zijn accordeon,
de fietsende acrobaten de Piccardo's,
de dansnummers Wiener Blut en
An der schönen blauen Donau,
Slip en Slap,
politiek overzicht,
het clownnummer Pipa en Papa,
Georganiseerd en Dansfenomenen - staaltjes uit de danszaal.*

Op muziek van 'Als op Capri' schreven Laurens Pollen en Sjra Gijzen voor deze revue toen het volgende liedje:

*Aan alle leid, geur zeet 't, kump ein einde
Aan alles wat de môf ôs spôn
De wolke dreve langer as veur meinde
Mer achter alle wolke sjient de zôn.*

Refrein:

*Noe oet ôs landj de môffe zien verdreve
De miense oet heur hol gekomme zien
Noe bringe veur weer vreugde in eur lève
Veur bringe uch weer lol en zonneshien
Noe zulle veur 't hōbbe... is de leuze
Die deze aovend waarheid wūürt
Hiep, hiep, hoera, veur zien bevried, oos Holland is weer vriej
Beginne veur mit vreugde weer opniej
Hiep, hiep, hoera, veur zien weer vriej (2x)
Al môt ter auch einde houp verangere
Det alles zal waal kōmme mittertied
Kôm aan, laot ôs dao niet gaon euver kankere
Want daomit kōmme veur neet wiet.
Refrein: Noe oet ôs landj.*

Sjra Vintcent

Belfeld 100 jaar geleden

J A N U A R I 1 8 9 6

Uit nieuwsgierigheid kwam het 14-jarig zoontje van de weduwe Geeraads in de pannenfabriek van Houben & Steegh te dicht bij een van de machines. Het gevolg was dat hij met zijn arm tussen de kamraderen geraakte en deze bijna geheel van het lichaam gescheiden werd. Dokter Janknecht uit Venlo, die spoedig werd ontboden, 'amputeerde de arm vast aan de schouder' en liet de jongeman overbrengen naar het Gasthuis te Venlo.

F E B R U A R I

De gemeente koopt diverse perceeltjes grond benodigd voor de verbreding en de aanleg van de weg van het Dorp naar Maalbeek.

M A A R T

Op 8 maart viert pastoor P.A. Dols zijn 40-jarig priesterfeest.

* * *

De telegrafist bij de staatsspoorwegen J. Christiane wordt benoemd tot postbode te Meerlo.

Wim Hoezen

Zomaar een bidprentje

Het 'jammerlijke ongeval' heeft destijds heel wat opschudding teweeg gebracht. Wat was namelijk het geval?

De familie Heinen, vader, zoon en neef, had smokkelwaar in het bos verborgen om deze 's nachts over de grens te brengen. De kommiezen hadden dit echter in de gaten. 's Avonds werd dan ook eerst de voorloper aangehouden. Toen later de familie Heinen volgde werd deze gesommeerd halt te houden. Hieraan werd geen gevolg gegeven en er vielen schoten waarbij de kogels buik, borst en longen van vader en neef dodelijk doorboorden en de zoon ernstig aan het been getroffen werd.

Wim Hoezen

Genealogie: vraag en antwoord

Regelmatig ontvangen bestuurleden en individuele leden een verzoek tot medewerking t.b.v. genealogisch onderzoek. In deze nieuwe rubriek voor de Zeumer zullen elk kwartaal een of meerdere van deze vragen kort worden samengevat en, waar mogelijk, beantwoord.

Gezocht: Gerardus Speijcken, geh. Asselt 1-9-1732 (get. Henricus Coenen en Jacobus Heijnen) met Gertrudis Clumpkens. De bruid was volgens de vragensteller ged. Asselt 5-4-1694 als dr. van Wilhelmus Clumpkens en Agnetis Custers. Wie weet meer van de bruidegom?

Gevonden: De DTB-registers van de St.-Dionisiusparochie Asselt zwijgen verder in alle toonaarden over de gezochte persoon, zo lijkt het. De achternaam Speijcken (of varianten daarvan) treffen we ook niet aan bij de Asseltse doop- of huwelijksgetuigen. Op zoek naar verdere gegevens hebben we gezocht naar alle combinaties waarbij een Gerardus wordt vermeld als echtgenoot of weduwnaar van een Gertrudis. De enige die hiervoor in aanmerking kwam, was de volgende:

Op 24-1-1748 werd te Asselt een zekere Gertrudis begraven, echtgenote van Gerardus van Swolgen. De achternaam van deze Gertrudis ontbreekt, terwijl de achternaam van de echtgenoot verder niet voorkomt in de Asseltse registers.

Een telefoontje naar de vragensteller lijkt ons vermoeden te bevestigen. In de jaren tussen het huwelijk en overlijden van Gertrudis Clumpkens werden diverse kinderen geboren in ... Meerlo, niet ver van Swolgen.

Dit voorbeeld toont weer eens aan hoe betrekkelijk het zoeken op achternaam kan zijn. Genealogisch onderzoek is dan ook een echte puzzle-hobby, waarbij je naast discipline en doorzettingsvermogen ook een flinke dosis creativiteit nodig hebt (en dat is niet hetzelfde als onbeteugelde fantasie).

Loe Giesen

Leenregister Kasteel Holtmeulen

In het gemeentearchief te Venlo bevindt zich het huisarchief van kasteel Holtmeulen te Tegelen. Onder de nog nauwelijks ontsloten archiefstukken bevindt zich een leenregister met gegevens uit de late 14e tot vroege 17e eeuw. De daarin vermelde rechten en goederen hebben betrekking op zowel Tegelen als andere nabijgelegen gemeenten in Nederland en het aangrenzende Duitse gebied. Ook voor Beesel en Belfeld bevat het register enkele interessante vermeldingen.

Voor deze Zeumer kozen we voor een van de eerste bladzijden van het register, met daarin een ongedateerde lijst van leengoederen. Bij nadere beschouwing en vergelijking van de daarin vermelde persoonsnamen met andere bekende akten, moet deze lijst zijn aangelegd in de late 14e, uiterlijk vroege 15e eeuw.

"Dit sein leenguide,

- *In den ersten heer Gerart van Boicholt Ritter helt und besat ein zeend to Nat in den kerspell van Breill.*
- *Item Johan Spede een zeend gelegen in dem kerspell van Wanckum geheiten op genen Vorst.*
- *Item Reiner van Krieckenbeck van twee haeven, der een is gelegen in den kerspell van Besell geheiten die Nederhoff toegehorende Goert Roffert, inde der ander in den kerspell van Bracht genoempt t'Amersloe.*
- *Item derselve Reyner van Krieckenbeck van vier gueden t'Avertegelen gelegen in dem kerspell van Tiegelen ind negen schillinghen goeder pennonghen.*
- *Item Henrich van Krieckenbeck Sybert soon van vier gueden to Breill.*
- *Item Johan Sybertz soon van den hoff opter heijden in den kerspell van Breill.*
- *Item Mathis van Aerwinckell van wegen Heijlwigen seiner nichten van den hoiff ten Eyken.*
- *Item Sybert wannre was Diericksoen van Sprinckenhaeven van den smaelen zeend to Breill, ind van der zeend van*

dem hof to Sprinckenhaven, ind van twee hoenre wt den goede wanner wa.. wylantz to Nat goeder gedachten.

- *Item Lensse van Tegelen van der moelen van Tegelen ind van einer visscherije aldaer in der Maesen ind van 30 schillinghe.*
- *Item Henrich van ten Eeyckhaven van dem selven hof Eeyckhaeven genoempt gelegen in den kerspel van Dulcken.*
- *Item den hof Wynants van Daele gelegen in den kerspel van Dulcken.*
- *Item Emont van Tegelen van einer smalre zeend aldaer.*
- *Item Henrich in den Broick van den hof aldair gelegen in den kerspel van Bleerick.*
- *Item Arnt van Amben? van vier morgen arlandts ind van negenthien penninghen ind van einen hellinck aldaer gelegen.*
- *Item Johan Mulrepas van der mollen gelegen tot Overtegelen.*
- *Item noch drie haeve aever die Maese die niet geteickent en sijn.*
- *Item Linsse Symons van seven morgen landts tussen Leideckers land gelegen in den kerspel van Kaldekirchen inde van 7 pennonghen.*
- *Item Hen Quaetken van der haefstaet ind van den bongart ind van den bentken aen den dieck gelegen tegen over die haefstaet ind van seven morgen landts in den Wytveld gelegen, ind iij (2½) morgen luttel min oft meer aen den bongart gelegen ind mitten anderen end tenn sandbergen wardt daer die wyen staen in den kerspel van Keldekerk toe lijfgewyns recht bij Broekmans goede gelegen.*
- *Item Nota die zeende van der Loe xc marck goeder monten.*
- *Die zende van Overtegelen 32 marck goeder monten.*
- *Die zende van Tiegelen 40 marck goeder monten.*
- *Item ein ander gaend van Wylrae 20 marck goeder monten.*
- *Item die moelen van Tiegelen 20 marck goder monten.*
- *Item die moelen van Overtegelen 33 marck goder monten.*

-
- *Item dat recht van vischen van der Maesen die toebehort den heren van Tiegelen.*
 - *Item die penninck renthen van goeden gelde 50 marck goeder monten.*
 - *Item dat ketel recht van Tiegelen dat is nu des herren van Tiegelen.*
 - *Item die luide die toebehoeren den herren van Tegelen sijn des herren."*

G.A.V.: Archief Huis Holtmeulen, Leenregister Huis Holtmeulen; zonder fol.nr.

Loe Giesen

Officialaat Bisdome Roermond (2)

27 februari 1683 t/m 23 juni 1683

ROERMOND - Proces Anna Maria van Raesfeldt tegen Adamus Hillen, advocaat van het Hof van Gelder. Eiseres beweert dat gedaagde heeft beloofd met haar te trouwen en dat zij daarna gemeenschap met hem heeft gehad. Hoewel beiden al in Mook en in Nijmegen waren geweest om te trouwen, heeft hij zich nu uit de voeten gemaakt.

Adam Hillen, eigenaar van de Boshei onder Swalmen, trouwde later met Cecilia Nelissen.

4 december 1683

BEESEL - Proces Baexen de Nieuwenbroeck tegen pastoor Wilhelmus Rarix te Besel. Baexen klaagt over grove beledigingen, die des te zwaarder wegen daar hijzelf van adel is en deze bovendien door een pastoor zijn geuit.

15 december 1683

ASSELT - Proces Joannes Eloy, burger te Luik, tegen eerwaarde Joannes van Oyen, vicarius te Asselt. De kapelaan heeft namens baron Schenck van Nijdeggen voor een bedrag van 7 pattacons kolen laten halen van Eloy's schip. De baron zegt dat hij het geld aan de kapelaan heeft gegeven, zodat Eloy het geld nu vordert van de kapelaan.

15 mei 1684 t/m 28 juni 1684

ROERMOND / BEESEL - Proces Joannes Kroonenbroek, notaris en procurator van het Hof van Gelder, tegen eerwaarde Wilhelmus Rarix, pastoor te Besel. Kroonenbroek is na zijn studie filosofie in de praktijk gegaan, eerst als ammennuensis bij advocaat Van Afferden, waar hij samenwoonde met advocaat Meijer. Later werd hij toegelaten tot het Hof. Hij is grovelijk beledigd door een brief van de pastoor aan de onderwijzer te Roermond.

20 september 1685 t/m 22 maart 1686

VENLO - Proces promotor tegen Franciscus Joannes Pingler uit Dusseldorp en Maria Alberts uit Venlo. Pingler heeft te doen gehad met een zekere mejuffrouw Rauwerhoven uit Dusseldorp maar wilde nu trouwen met Maria Alberts.

Om 'interdict' te voorkomen gingen ze op zekere dag naar de pastoor van Venlo met de vraag om hen onmiddellijk te trouwen, daar Pinglers ouders uit Dusseldorp over waren en spoedig terug moesten. De pastoor weigerde, te meer omdat hij reeds had gehoord dat er iets aan de hand was.

Iemand van Alberts ging hierop naar Roermond, doch kreeg evenmin dispensatie in de roepen. Daarop is de hele familie woedend naar Roermond gegaan, maar ook dit baatte niet. Daags daarna zijn ze uit de stad gegaan en nog een dag later hebben ze "de weggen uijt geworpen" voor de jongens op de straat, zoals te Venlo gebruikelijk is. De volgende dag hebben enkele jongelui het huwelijk gevierd met feestschoten. Ze wonen nu samen.

Naderhand is gebleken dat ze bij de pastoor van Meerwijk zijn geweest met vrijbrieven die, gezien de gebruikte landstaal, vermoedelijk waren vervalst door Pingler. In de loop van het proces wensden partijen zich te onderwerpen. Naderhand leggen ze een verklaring over, dat hun huwelijk in de Protiuskerk te Keulen is geconvalideerd, zoals blijkt krachtens dispensatie in de roepen van de nuntius. Ook hiermee is de promotor niet tevreden. Hij eist overlegging van de suppliek, om te zien of de dispensatie terecht is verkregen. Tenslotte worden ze veroordeeld to 50 goudgulden boete en 88 gulden aan proceskosten.

Pingler was later leenhouder van de Oude Schei te Leeuwen onder Beesel.

4 november 1686 t/m 11 april 1687

BEESEL - Verklaring door de pastoor en kapelaan van Besel inzake een proces wegens smaad, aangespannen door Joannes Verstegen, stadhouder ('satrapa') in Montford, tegen Joannes Beurskens, schepen te Besel. Verstegen heeft, met toestemming van de bisschop, pastoor Wilhelmus Rarix en kapelaan Henricus Peters opgeroepen een getuigenis af te

leggen. Beiden zijn niet verschenen. Daarop worden ze verhoord voor de officiaal. Beurskens heeft op een avond toen ze van Bezel naar huis gingen de kapelaan gevraagd of hij had aangegeven dat Beurskens een boom had gekapt en of hij daartoe geen toestemming had gegeven. De kapelaan had hier ontkennend op geantwoord, waarop Beurskens tegen hem was uitgevallen: "Ghij sijt maer eenen leugenaer, ghij sijt maer eenen schelm", enz. Daarvan hadden pastoor en kapelaan schriftelijk een verklaring afgelegd en dit moeten ze nu voor het gerecht bevestigen.

8 januari 1687 t/m 2 april 1687

SWALMEN - Proces promotor tegen Joannes op Baexhoff, Petrus Arets, Henricus Arets en Gerardus op de Heij, allen uit Swalmen, wegens schending van een feestdag. Ze hebben op een zondag onder de hoogmis zitten drinken in een herberg, sommigen tot dronkenschap toe, ondanks een waarschuwing van de pastoor. Ze verschijnen niet en worden bij verstek veroordeeld tot een boete van 1 goudgulden.

13 november 1688 t/m 16 juli 1689

BEESEL - Proces Henricus Pelgrom, koopman te Venlo, tegen Wilhelmus Rarix, pastoor te Besel. Deze is 42 gulden schuldig aan Pelgrom, als erfgenaam van wijlen Martinus Tomp, in leven eveneens koopman. De pastoor wordt bij verstek veroordeeld.

22 januari 1689 t/m 18 februari 1689

SWALMEN - Proces promotor tegen Petrus Arets en Catharina Vogels uit Swalmen.

21 juli 1689 t/m 12 september 1691

SWALMEN - Proces Catharina Vogels uit Swalmen tegen Petrus Arets aldaar. Zij beweert dat hij onder belofte van huwelijk gemeenschap heeft gehad met haar.

1 oktober 1689

BEESEL - Proces Margaretha Schers, weduwe van Nicolaus Grouwels, tegen Wilhelmus Raryx, pastoor van Besel. Deze is nog 9³/₈ pattacon verschuldigd wegens kort achter elkaar afgehaalde leveringen wijn.

17 februari 1691 t/m 26 april 1691

BEESEL - Proces Petrus Hendrix en de erfgenamen van Gerardus Bongarts tegen Wilhelmus Rarix, pastoor te Besel. Deze heeft vier eiken laten kappen waarop Peter Hendrix, gezworene c.s., aanspraken maken. Op de eerste zitting wordt overeengekomen om naar Besel te gaan. Daar betoogt Hendrix dat hij in naam van zijn vrouw het omstreden stuk grond met bomen steeds in zijn bezit heeft gehad. zodat het verjaard is. Men komt overeen, dat de pastoor de grond en de bomen aan Hendrix laat en een halve pattacon bijdraagt aan de proceskosten.

Peter Hendrix wordt op 28-2-1683 genoemd met zijn vrouw Theodora van Cruchten.

4 juli 1693 t/m 17 april 1694

SWALMEN - Proces promotor tegen Mechtildis Mooren, moeder van Andreas Mooren. Andreas heeft reeds ongeveer 10 jaar het beneficie van de H. Maagd Maria in de parochiekerk, maar is nog steeds niet gewijd, draagt geen geestelijk kleed en gedraagt zich niet als een geestelijke. Hij is veroordeeld om binnen vier weken het geestelijk kleed te dragen, op straffe van ontneming van zijn beneficie, en wordt beboet met 6 pond en de proceskosten à 10 gulden. De promotor heeft deze gelden maar niet kunnen krijgen en spreekt de moeder nu aan. Deze antwoordt dat haar zoon de inkomsten van het beneficie niet heeft gehad gedurende de tijd dat hij in dienst was van de heer van Hillenraedt. De promotor toont echter aan, dat zij alleen al van gras 20 gulden heeft ontvangen en dat enkele bomen zijn gekapt, die niet gekapt hadden mogen worden.

Loe Giesen